

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

لیکوال او شناند: نظر محمد مطمئن

۲۳ اپریل ۲۰۱۵

د امریکا نوی سیاست؛ بل دیورنډ او بل وزیرستان؟

مور لا له پاکستان سره د دیورنډ پولې له ستونزې نه یو خلاص شوي چې اوس د یو بل دیورنډ لاین اړوند بهرنیانو خپلې طرحې جوړې کړي دي او تر څیرنې لاندې یې نیولې چې که عملي شي نتیجه به یې څه وي او د عملي کیدو له پاره یې څه کول په کار دي.

معلوماتی چې امریکا او د امریکا نږدې ملګري هیوادونه غواړي چې د افغانانو تر منځ په شمال کې د دیورنډ یوه بله توره لیکه وکارې، افغانان په جنوب او شمال سره وپېشي.

د همدې پروژې د عملي کیدو له پاره یې ځکه دوه سرې حکومت جوړ کړی او معلوماتی چې که له ډاکټر اشرف غني سره د نورو ۵ کلنو انتخاباتو د گټلو وعده هم امریکا وکړي، نو هغه به هم د همدې پروژې یو له فعاله پروزو څخه وي، بل خوا ډاکټر عبدالله به ځکه خوشاله وي چې هغه به مستقل پاچاشي، ولي ډاکټر عبدالله ته ستونزه د عطا محمد نور ده، داسې بریښي چې شمال به په راتلونکي کې نور ته په برخه رسیږي.

انګریزانو چې پښتانه او پښتون مېشته سیمه دوی توټې کړه او د دیورنډ بدنامه لیکه یې د پښتون قوم پر سینه راوکارله، دا دې تر سلو زیات کلونه وشول چې همدا ستونزه روانه ده، پاکستان او افغانستان دواړه هیوادونه امنیتي ستونزې د دیورنډ لاین له امله گڼي.

که چیرته افغانستان تجزیه کیري، په جنوب او شمال باندې وېشل کیري، په شمال کې ډېر زیات او د پښتنو ډیر زور او جنګیالي قومونه میشت دي، یا خو به همدغه پښتانه قومونه له شمالي ولایتونو څخه ایستل کیري، ځمکې، جايدادونه، مالداري او (ممکن شتمني)، دا هر څه به ورڅخه ګرځول کیري، دوی به اړوستل کیري چې د هیواد جنوب ته ګډه شي، په دغه صورت کې نو د همدې پښتنو قومونو او شمال د نورو غیر پښتنو قومونو تر منځ یوه لاینحله دښمني پاتې کیدای شي.

که چیرته داسې پلان وي چې پښتانه دي همداسې په شمال کې پاتې شي خو د شمالي افغانستان برخه دي شي، دا هم ستونزمنه ښکاري، بیا به همدا د افغانستان-پاکستان د دیورنډ د امنیتي ستونزې مشکل وي، هر وخت به زموږ نور قومونه (تاجک، هزاره، ازبک او ترکمن) له پښتون قوم سره په ستونزه کې وي.

نږدې ۹ میاشتي مخکې مي په یوه لیکنه کې وېلي و چې امریکا په افغانستان کې د بدخشان له سیمې څخه وزیرستان جوړول غواړي، د همدې وزیرستان ساحه کې به کنډ وي او هغه سیمې چې له پاکستان سره پولې ته نږدې وي، چې تخار او کنړ یادولای شو.

همدا ډول ما ويلي و چې همدا سيمې به طالبان تر کنترول لاندې راولي او د دوی تر لمن لاندې به بهرنی مذهبي او اسلامپاله ازبک او چينايي ډلې فعاليت کوي، او امريکا غواړي له دې لارې له چين او روسيې سره خپله جگړه روانه وساتي.

اوس چې خبره د دويم ډيورنډ او دويم وزيرستان ده او دغه پلان د عمل په لوري د امريکا له خوا روان دی، مور افغانان په درانه خوب ویده يو.

روسان هم بڼه پوهيږي چې په شمال کې د يو بل وزيرستان ډيره کېښودل کيږي، همدارنگه روسان پوهيږي چې امريکا او نږدې ملگري هيوادونه يې پلان لري چې افغانستان په دوو برخو ووېشي، د روسانو افغان پېژندونکي څيړونکي او د افغانستان د چارو کارپوهان يې لگيا دي، خپلې څيړنې کوي، نظرونه اخلي چې د افغانستان وېش په اوس وخت کې د روسانو په گټه که تاوان دی.

تر ډيره داسې معلوميږي چې روسان هم پر دې فکر دي چې که افغانستان په جنوب او شمال ووېشل شي نو شمالي افغانستان به له دوی سره بڼې اړيکې ولري، او دوی به د جنوب د پښتنو له راتلونکې خطر څخه په امن کې وي. ولي روسان تشويش لري چې د امريکا اقتصاد ته په کتو سره چې اوس دا دي په منځني آسيا کې يې د شوروري اتحاد په پخوانيو جمهوريتونو کې ډير نفوذ کړي او د روسانو له پاره يې خلک پارولي چې تر ټولو وروستی ناندری يې د اوکراين مسئله ده، روسان همدې ستونزو ته په کتو سره دا فکر هم کوي، چې که افغانستان په دوو برخو ووېشل شي ممکن شمالي افغانستان هم د امريکا تر نفوذ لاندې وي او د روسانو له پاره به سر خوری وي.

زما په اند د همدې بل ډيورنډ او بل وزيرستان د پروژې د عملي کولو له پاره امريکا ته تر ټولو وړ شخص ډاکټر اشرف غني په نظر ورځي او معلوميږي چې همدې پلان ته ځيني تاجک وروڼه او ځيني هزاره وروڼه هم انتظار دي، دوی په گډه غواړي چې د خپل واک د بقا له پاره د هيواد له هر ډول خپلواکۍ او ارضي تماميت سره لويې وکړي. په کور دننه او بهر په گردو اصيلو، خپلواکو او پر هيواد او ولس مينو افغانانو، د هيواد په ټولو قومونو رغ کوم چې د دويم ډيورنډ او دويم وزيرستان د مخنيوي له پاره عملا ميدان ته راودانگي او معامله گر سياستوال پري نه رډي چې د وروڼو قومونو پر سينه بله توره ليکه تيره کړي.

همدا ډول له ټولو افغانانو غواړم چې د گډ حکومت مشرانو ته ښکاره کړي چې هېچا ته به اجازه ور نه کړي چې له پاکستان سره د ډيورنډ ليکه پرته د افغان ولس د گټو په نظر کې نيولو سره معامله وکړي.

پاچا ظاهر شاه او ولسمشر داوود غوښتل چې له پاکستان سره د ډيورنډ ليکې مسئله د افغانستان گټو ته نظر کې نيولو سره حل کړي، همدا ډول د طالبانو په وخت کې هم ځينو طالبانو د سردار داوود د ډيورنډ ليکې د حل طرحه خوښوله، د کرزي حکومت هم د ډيورنډ ليکې د ستونزې د حل له پاره پاکستان ته خپلې غوښتنې وړاندې کړي وي، ولي پاکستان پرته د افغانستان له غوښتنو په نظر کې نيولو سره هڅه کوي چې د ډيورنډ ليکه د افغانستان او پاکستان ترمنځ د پولي په صفت قبول کړل شي.

همدا خبره چې پر ډيورنډ ليکه د پاکستان له خوا پوستي (باډرمنجمنټ پايډنټ) جوړ شي، پخواني ولسمشر کرزي په ۲۰۱۲ ز کال کې په انگلستان کې له پاکستان سره منلي او لاسليک کړي، اوس د پاکستان هڅه داده چې اشرف غني ورسره د ډيورنډ ليکه رسمي ومني.

بيا هم تکراروم چې که مور همداسې په درانه خوب ویده يو، يوه ورځ به د دويم وزيرستان او دويم ډيورنډ د پلان بشپړ عملي کيدنی خبر هم له نړيوالو او کورنيو رسنيو اوږو، بيا به مو وخت له لاسه ورکړی وي او هېڅ به نه شو کولای، خو اوس که مور افغانان لاسونه سره يو کړو، معامله کونکي سياستوال پري نه رډو چې د ولس د گټو پر

سرد خپل واک د بقا له پاره افغانان دوه ټوټې کړي، وخت لرو، ولي داهم ستونزمنه ده چې همدا معامله کونکي سياستوال به اسانه له واک څخه گوښه کړل شي.